

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ВІЙСЬКОВИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ВІЙСЬКОВОГО ІНСТИТУТУ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Виходить 4 рази на рік

Випуск № 17

КИЇВ – 2009

УДК621.43

ББК 32-26.8-68.49

Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Вип. № 17. – К.: ВІКНУ, 2009. – 286 с.

У збірнику опубліковано статті вчених, науково-педагогічних працівників, ад'юнктів і здобувачів інституту, в яких розглядаються актуальні проблеми військово-технічного та військово-гуманітарного розвитку Збройних Сил України.

Голова редакційної колегії:

Ленков С.В. доктор технічних наук, професор;

Члени редакційної колегії:

Барабаш Ю.Л. доктор технічних наук, професор;
Бортник С.Ю. доктор географічних наук, професор;
Герасимов Б.М. доктор технічних наук, професор;
Жердєв М.К. доктор технічних наук, професор;
Замаруєва І.В. доктор технічних наук, професор;
Зубарєв В.В. доктор технічних наук, професор;
Креденцер Б.П. доктор технічних наук, професор;
Лісова С.В. доктор педагогічних наук, професор;
Любіцева О.О. доктор географічних наук, професор;
Маслов В.С. доктор педагогічних наук, професор;
Марушкевич А.А. доктор педагогічних наук, професор;
Матвієнко О.В. доктор педагогічних наук, професор;
Науменко М.І. доктор технічних наук, професор;
Нещадим М.І. доктор педагогічних наук, професор;
Ободовський О.Г. доктор географічних наук, професор;
Пономаренко Л.А. доктор технічних наук, професор;
Плахотнік О.В. доктор педагогічних наук, професор;
Сніжко С.І. доктор географічних наук, професор;
Сторубльов О.І. кандидат технічних наук, доцент;
Толубко В.Б. доктор технічних наук, професор;
Шевченко В.О. доктор географічних наук, професор;
Шворов С.А. доктор технічних наук, старший науковий співробітник
Шищенко П.Г. доктор географічних наук, професор;
Ягупов В.В. доктор педагогічних наук, професор.

Редакційна колегія прагне до покращення змісту та якості оформлення видання і буде вдячна авторам та читачам за висловлювання зауважень та побажань.

Зареєстровано Міністерством юстиції України, свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації - серія КВ № 11541 – 413Р від 21.07.2006 р.

Відповідно до постанови ВАК України від 18.01.07 р. № 1-05/1 «Збірник наукових праць ВІКНУ імені Тараса Шевченка» внесено до переліку наукових фахових видань із технічних та географічних наук, а також відповідно до постанови ВАК України від 14.06.07 р. № 1-05/6 – із педагогічних наук.

Затверджено на засіданні вченої ради ВІКНУ від 19.03.2009 р., протокол № 10.

Відповідальна за макет:
Ряба Л.О.

Відповідальність за новизну і достовірність наведених результатів, тактико-технічних та економічних показників несуть автори. Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції: м. Київ, вул. Глушкова, 2, корп. 8, тел. +38 (044) 521 – 33 – 82
Наклад 300 прим. 259 – 04 – 28

Ел. адреса: www.mil.univ.kiev.ua

ТЕХНІКА

Барабаш Ю.Л., Братченко Г.Д., Гончарук А.А. Математична модель для дослідження можливостей розпізнавання колон техніки в РЛС розвідки наземних рухомих цілей.....	5
Банзак О.В. Система обеспечения электропитания для мощных оптических приборов ...	11
Боряк К.Ф., Салимов Р.М., Цыцарев В.М., Проценко В.А. О влиянии распределения показателей безотказности элементов на надежность сложного восстанавливаемого объекта радиоэлектронной техники.....	15
Герасимюк О.В. Формалізоване подання впливу умов використання автомобільних транспортних засобів органів охорони державного кордону на рівень їх безвідмовності.....	21
Головань В.Г., Василевський В.В., Дроздов М.О., Перегудов Д.О. Радіолокаційна станція з колірною індикацією повітряної та морської обстановки.....	27
Гунченко Ю.А. Методика управління спектральними характеристиками електролюмінесцентних індикаторів.....	35
Дроздов В.О., Дроздов М.О., Дроздова В.В., Ковальчук В.В., Афанасьєва О.В., Зыкин А.Д. Свойства аморфных плёнок с квазиметаллическими центрами.....	38
Іванов Ю.Д., Говорчук М.С. Оптимізація інфімумних перетворень булевих функцій при використанні мови Objekt Paskal.....	42
Коростельов О.П., Зубарєв О.В. До питання оцінки технічного стану безперевірочних ракет "гарантованого пуску" у завданнях обґрунтування продовження строків їхньої експлуатації.....	57
Коротков В.Ю. Методика оцінки нижньої границі зони видимості РЛС із урахуванням рельєфу поверхні в ближній зоні навколо антени.....	62
Лантвойт О.Б., Прєснаков В.Ф., Пустовстов В.М. Методичні підходи щодо синтезу системи технічного обслуговування за станом автомобільних транспортних засобів органів охорони державного кордону.....	66
Лєнков С.В., Берназ А.М., Дергільова О.В. Алгоритм узгодження ієрархічних рішень при створенні системи воєнно-морських споруд.....	71
Лисий М.І. Модель накопичення оптичних сигналів і функціональна структура квазілінійної підсистеми виявлення при обмеженому часі рефлектометрії волоконного світловоду.....	75
Лях М.А., Дем'янюк О.С., Барилко О.С. Щодо питання використання присадок до палива за кордоном та в Україні.....	82
Шинкарук О.М., Чесановський І.І. Обробка радіолокаційних сигналів з урахуванням внутрішньоімпульсних фазочастотних нестабільностей.....	89
Шишанов М.О., Онїстрат О.А., Шевченко В.І. Формалізація задачі обґрунтування значень нормованих показників надійності виробів військового призначення.....	93

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Герасимов Б.М., Субач І.Ю., Сасенко О.Г. Методичні основи отримання експертної інформації при розробці інтелектуальних систем.....	97
Гостєв В.И., Панченко И.В., Ткаченко А.Л. Проектирование нечеткого регулятора при выходных разьединенных на отрезок 1-2а треугольных функциях принадлежности.....	102
Гурський Т.Г. Методика вибору параметрів OFDM-сигналу військових засобів радіозв'язку в залежності від стану каналу передачі.....	107
Замаруєва І.В., Пампуха І.В., Кошулько Г.А., Джирма А.В., Насіров Е.М. Обґрунтування вибору платформи розробки бази даних для забезпечення навчального процесу.....	116
Кравчук С.О., Міночкін Д.А., Чумак В.К. Напрямки вдосконалення MESH-мереж.....	120
Кувшинов О.В. Адаптивне управління засобами завадозахисту військових систем радіозв'язку.....	125
Присяжнюк Д.М. Вплив глобальних інформаційно-комунікаційних систем на національну ідентичність.....	131

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ТА ВІЙСЬКОВА БЕЗПЕКА

Баранов В.Л., Молодецький Б.В. Методика адаптації ШІМ –управління до динаміки руху низькоорбітального космічного апарата.....	137
Берназ А.М. Алгоритм рішення нечіткої задачі лінійного програмування за допомогою чітких класичних методів	143
Боровик О.В., Березенський О.І. Погляд на окремі аспекти прийняття рішення начальником органу охорони державного кордону щодо розподілу сил і засобів для локалізації дій правопорушників на ділянці відповідальності при врахуванні рівня інформаційного забезпечення службової діяльності.....	147
Вагапов В.Б. Питання легітимності військового втручання як одне з визначальних у ставленні народу України до НАТО.....	152
Ленков С.В., Головань В.Г., Сєлюков О.В., Маміч В.В., Дроздов М.О. Метод розпізнавання об'єктів.....	157
Пашков А.С. Загальні принципи охорони державної таємниці.....	163
Присяжнюк М.М. Інформаційний захист людини, суспільства, держави – складові національної безпеки країни.....	168
Рома О.М. Принципи когнітивного моделювання процесів воєнного управління як унікальних явищ	173
Сбітнев А.І., Романченко І.С., Бутенко С.Г., Шмиголь В.М. Урахування впливу військової діяльності на якість навколишнього середовища в іноземних арміях.....	178

ПЕДАГОГІКА

Безносюк О.О. Реалізація навчальної, виховної та розвиваючої функцій навчання при використанні інтерактивних методик організації навчального процесу.....	190
Бірюков П.В. Педагогічні умови ефективного використання позааудиторного часу курсантів навчальних закладів МВС України.....	195
Бондар А.В. Психологічна підготовка юних спортсменів як засіб розвитку і вдосконалення важливих якостей та властивостей особистості.....	204
Vogelin S. Alternances codiques observees dans les cours de français en milieu bi-multilingue.....	211
Возняк А.Б. Формування творчої особистості підлітка у позаурочний час.....	217
Дубровинський Г.Р., Духневич В.М. Особливості вивчення військовим психологом психічних станів підлеглих під час ведення бойових дій.....	225
Кузнєцова О.О., Златніков В.Г., Токменко О.П. Discussion as an Effective Way to Language Practice.....	230
Павленко О.О. Професійні стандарти всесвітньої митної організації як механізм імплементації рамкових стандартів безпеки SAFE.....	234
Плахотнік О.В. Гуманістична парадигма геоекологічної освіти.....	240
Соколіна О.В. Порівняльний аналіз понять «ментальність» та «менталітет».....	247
Спіріна Т.П. Нові підходи до підготовки майбутніх соціальних педагогів (на прикладі спецкурсу «професійна культура соціальних педагогів»).....	253
Уліч В.Л. Особливості військово-патріотичної підготовки майбутніх офіцерів.....	258
Шворов С.А., Михайлов М.М., Чепуренко В.В. Методологічні основи побудови систем тактичної підготовки військових фахівців органів управління.....	262

СТОРІНКА ДЛЯ ДИСКУСІЙ

Брижеватий В.М. Об'єкт і предмет економіки Збройних Сил як науки.....	267
Дорохов М.С. Чи потрібні війську капелани?.....	270
Коваль Ю.В., Яців О.Р. Погляд на проблему розширення НАТО і позицію України.....	274
Місяць О.О. Боротьба з корупцією в державі – пріоритетна діяльність вищих органів фінансового контролю.....	278

ТЕХНІКА

УДК 621.396.96

д.т.н., проф. Барабаш Ю.Л. (ВІКНУ)
к.т.н, с.н.с. Братченко Г.Д. (НЦ БЗСВ)
к.т.н, с.н.с. Гончарук А.А. (НЦ БЗСВ)

МАТЕМАТИЧНА МОДЕЛЬ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ РОЗПІЗНАВАННЯ КОЛОН ТЕХНІКИ В РЛС РОЗВІДКИ НАЗЕМНИХ РУХОМИХ ЦІЛЕЙ

Представлено структурну схему математичної моделі для дослідження можливостей радіолокаційного розпізнавання колон техніки за їх складом. Пропонується модифікація методу вимірювання радіального розміру об'єкту за довжиною некогерентного радіолокаційного портрету (НКП). Наводяться порівняльні результати моделювання вимірювання радіального розміру цілі за довжиною НКП та за флуктуаціями ефективної площі розсіяння при багаточастотному зондуванні сигналом із ступінчастою зміною частоти. Сукупність вимірів радіальних розмірів одиночних об'єктів зі складу колони може використовуватись як ознака для її розпізнавання.

Ключові слова: математична модель, ціль, об'єкт.

Представлена структурная схема математической модели для исследования возможностей радиолокационного распознавания колонн техники по их составу. Предлагается модификация метода измерения радиального размера объекта по длине некогерентного радиолокационного портрета (НКП). Приводятся сравнительные результаты моделирования измерения радиального размера цели по длине НКП и по флуктуациям эффективной площади рассеяния при многочастотном зондировании сигналом с ступенчатым изменением частоты. Совокупность измерений радиальных размеров одиночных объектов из состава колонны может использоваться в качестве признака для ее распознавания.

Ключевые слова: математическая модель, цель, объект.

The flow diagram of mathematical model for research of possibilities of radio-location recognition of columns of technique on their composition is presented. Modification of method of measuring of radial size of object is offered on length of non-coherent range profiles (NRP). Comparative simulating results of target radial size measuring are brought on length of NRP and on fluctuations of radar cross section of dispersion at the multifrequency probing a signal with the step change of frequency. The aggregate of radial sizes measurings of single objects from composition of column can be utilized as feature for its recognition.

Keywords: mathematical model, purpose, plant.

УДК 681.78

Банзак О.В. (ОНПУ)

СИСТЕМА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭЛЕКТРОПИТАНИЯ ДЛЯ МОЩНЫХ ОПТИЧЕСКИХ ПРИБОРОВ

У статті розглянута система забезпечення електроживлення для потужних оптичних приладів. Запропоновані методи побудови СЕЖ дозволяють підвищити ефективність і надійність потужних оптичних систем.

Ключові слова: оптичні прилади, електроживлення.

В статье рассмотренная система обеспечения электропитания для мощных оптических приборов. Предложенные методы построения СЕП позволяют повысить эффективность и надежность мощных оптических систем.

Ключевые слова: оптические приборы, электропитание.

In article the system of maintenance of the power supply for powerful optical devices is considered. The offered methods of construction allow to raise efficiency and reliability of powerful optical systems.

Keywords: optical devices, power supply

УДК 681.3(07)

к.т.н. **Боряк К.Ф.** (ГП НЦТМ)

к.т.н., доц. **Салимов Р.М.** (НАУ)

к.т.н., доц. **Цыцарев В.М.** (ВИКНУ)

Проценко В.А. (ОАО "Меридиан")

О ВЛИЯНИИ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ ПОКАЗАТЕЛЕЙ БЕЗОТКАЗНОСТИ ЭЛЕМЕНТОВ НА НАДЕЖНОСТЬ СЛОЖНОГО ВОССТАНАВЛИВАЕМОГО ОБЪЕКТА РАДИОЭЛЕКТРОННОЙ ТЕХНИКИ

Приводятся результаты исследований, показывающие существенное влияние характера распределения показателей безотказности элементов объекта РЭТ на его надежность в процессе длительной эксплуатации.

Ключові слова: об'єкт РЕТ, надійність, напрацювання.

Приводятся результаты исследований, что показывают важный влияние характера распределения показателей безотказности элементов объекта РЭТ на его надежность в процессе длительной эксплуатации.

Ключевые слова: объект РЭТ, надежность, наработка.

The results of researches showing essential influence of character of distribution of indicators of non-failure operation of elements of object REE on its reliability in the course of long operation are resulted.

Keywords: object REE, reliability, operating time

УДК 629.33.016

Герасимюк О.В. (НАДПСУ)

ФОРМАЛІЗОВАННЕ ПОДАННЯ ВПЛИВУ УМОВ ВИКОРИСТАННЯ АВТОМОБІЛЬНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ НА РІВЕНЬ ЇХ БЕЗВІДМОВНОСТІ

У статті проведено групування чинників умов використання автомобільних транспортних засобів органів охорони кордону, що впливають на рівень їх безвідмовності, у типи за інтенсивністю агресивної дії, формалізовані можливі закономірності їх впливу у графічному вигляді та запропоновано загальний вигляд математичних моделей цих закономірностей.

Ключові слова: автомобільні транспортні засоби, органи охорони, кордон.

В статье проведено группирование факторов условий использования автомобильных транспортных средств органов охраны границы, что влияют на уровень их безотказности, в типы за интенсивностью агрессивного действия формализованы возможные закономерности их влияния в графическом виде и предложен общий вид математических моделей этих закономерностей.

Ключевые слова: автомобильные транспортные средства, органы охраны, граница.

In article grouping of factors of conditions of use of automobile vehicles of bodies of protection of border that influence level of their non-failure operation is spent, in types behind intensity of aggressive action, possible laws of their influence in a graphic kind are formalized and the general view of mathematical models of these laws is offered.

Keywords: automobile vehicles, protection bodies, border.

УДК 621.396.96.(088.8)

к.т.н., проф. Головань В.Г. (ВІОНПУ)
к.т.н., доц. Василевський В.В. (ВІОНПУ)
к.ф.-м.н., доц. Дроздов М.О. (ВІОНПУ)
к.т.н. Перегудов Д.О. (ВІКНУ)

РАДІОЛОКАЦІЙНА СТАНЦІЯ З КОЛІРНОЮ ІНДИКАЦІЄЮ ПОВІТРЯНОЇ ТА МОРСЬКОЇ ОБСТАНОВКИ

У даній статті запропонований пристрій, що відноситься до техніки радіолокаційного виявлення, зокрема, до радіолокаційних станцій з колірною індикацією, які призначені для селекції корисних сигналів на фоні пасивних завад. Пристрій дозволяє підвищувати ефективність виявлення цілей на фоні широкополосних пасивних завад.

Ключові слова: колірна індикація, завади, радіолокаційна станція.

В данной статье предложено устройство, которое относится к технике радиолокационного обнаружения, в частности, к радиолокационным станциям с цветовой индикацией, которые предназначены для селекции полезных сигналов на фоне пассивных помех. Устройство позволяет повысить эффективность обнаружения целей на фоне широкополосных пассивных помех.

Ключевые слова: цветовая индикация, помехи, радиолокационная станция.

In the article the device which concerns engineering of radar-tracking detection, in particular, to radar stations with colour indication which are intended for selection of useful signals against passive hindrances is offered. The device allows to raise efficiency of detection of the purposes against broadband passive hindrances.

Keywords: colour indication, hindrances, radar station

УДК 537.62

Гунченко Ю.А. (ОНПУ)

МЕТОДИКА УПРАВЛЕНИЯ СПЕКТРАЛЬНЫМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ ЭЛЕКТРОЛЮМИНЕСЦЕНТНЫХ ИНДИКАТОРОВ

Досліджена залежність спектральних характеристик тонкоплівкових електролюмінесцентних індикаторів від складу активного матеріалу. Результати дослідження дозволять виготовляти багатоколірні елементи для систем відображення інформації.

Ключові слова: електролюмінесцентні індикатори, спектр випромінювання.

Исследована зависимость спектральных характеристик тонкопленочных электролюминесцентных индикаторов от состава активного материала. Результаты исследования позволят изготавливать многоцветные элементы для систем отображения информации.

Ключевые слова: электролюминесцентные индикаторы, спектр излучения.

Dependence of current-wavelength characteristics of thin-film of electroluminescent indicators on structure of an active material is investigated. Results of research will allow to make multi-colour elements for systems of display of the information.

Keywords: electroluminescent indicators, radiation spectrum.

УДК 530.145+678.9

д.ф.-м.н., проф. Дроздов В.О. (КОГПИ)
к.ф.-м.н., проф. Дроздов М.О. (ОНПУ)
к.т.н., с.н.с. Дроздова В.В. (ОНУ)
к.ф.-м.н., доц. Ковальчук В.В. (ОГИИТ)
Афанасьева О.В. (ОГИИТ)
Зыкин А.Д. (ОГИИТ)

СВОЙСТВА АМОРФНЫХ ПЛЁНОК С КВАЗИМЕТАЛЛИЧЕСКИМИ ЦЕНТРАМИ

У роботі представлені результати дослідження аморфних плівок, варіація властивостей яких реалізована шляхом впровадження в твердотілу матрицю кластерів, типу КМЦ (т.з. метод кластерного модифікування матеріалів).

Ключові слова: аморфные пленки, кластеры.

В работе представлены результаты изучения аморфных плёнок, вариация свойств которых реализована путем внедрения в твердотельную матрицу кластеров типа КМЦ (т.н. метод кластерного модифицирования материалов).

Ключевые слова: аморфные пленки, кластеры.

In the article the results of studying of the amorphous films, variation of properties which is realised by introduction in a solid-state matrix cluster type КМЦ (a so-called method cluster modifyings of materials) are presented.

Keywords: amorphous films, clusters.

УДК 519.682

к.т.н., доц. Іванов Ю.Д. (ОНПУ)
Говорчук М.С. (ОНПУ)

ОПТИМІЗАЦІЯ ІНФІМУМНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ БУЛЕВИХ ФУНКЦІЙ ПРИ ВИКОРИСТАННІ МОВИ ОБ'ЄКТ PASKAL

Показана можливість підвищення ефективності інфімумних перетворень булевих функцій, в частності, отримання мінімальних диз'юнктивних нормальних форм при використанні мови високого рівня.

Ключові слова: інфімумні перетворення, алгоритм, оптимізація.

Показана возможность повышения эффективности инфимумных преобразований булевых функций, в частности, получение минимальных дизъюнктивных нормальных форм при использовании языка высокого уровня.

Ключевые слова: инфимумные превращения, алгоритм, оптимизация.

Possibility of increase of efficiency of infimum transformations of Boolean function, in particular, reception of the minimum disjunctive normal forms at use of language of high level is shown.

Keywords: infimum transformations, algorithm, optimisation

УДК 358.425

д.т.н., доц. Коростельов О.П. (ЦНДІ ОіВТ)
Зубарев О.В. («Укрінмаш»)

ДО ПИТАННЯ ОЦІНКИ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ БЕЗПЕРЕВІРОЧНИХ РАКЕТ "ГАРАНТОВАНОГО ПУСКУ" У ЗАВДАННЯХ ОБГРУНТУВАННЯ ПРОДОВЖЕННЯ СТРОКІВ ЇХНЬОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Розглядається методика планування експерименту за результатами якого можливо здійснити оцінку технічного стану безперевірочних ракет "гарантованого пуску" і сформулювати пропозиції про доцільні строки продовження експлуатації.

Ключові слова: ракета "гарантованого пуску", термін експлуатації.

Рассматривается методика планирования эксперимента за результатами которого возможно осуществить оценку технического состояния беспроверочных ракет "гарантированного пуска" и сформулировать предложения о целесообразных сроках продолжения эксплуатации.

Ключевые слова: ракета "гарантированного пуска", срок эксплуатации.

The technique of planning of experiment with results which probably is considered to carry out an estimation of a technical condition rockets without control of "the guaranteed start-up" and to formulate offers on expedient terms of continuation of operation.

Keywords: a rocket of "the guaranteed start-up", operation term.

УДК 621.396

Коротков В.Ю. (ВАТ ХК «Укрспецтехніка»)

МЕТОДИКА ОЦІНКИ НИЖНЬОЇ ГРАНИЦІ ЗОНИ ВИДИМОСТІ РЛС ІЗ УРАХУВАННЯМ РЕЛЬЄФУ ПОВЕРХНІ В БЛИЖНІЙ ЗОНІ НАВКОЛО АНТЕНИ

У статті пропонується методика розрахунку зони видимості РЛС на малих кутах місця в так званому «приземному шарі», яка дозволяє побудувати нижню границю зони виявлення цілей. На відміну від відомих зі спеціальної літератури методик розрахунку, які оцінюють вплив інтерференції прямої і перевідбитої хвиль тільки для однорідної плоскої або сферичної поверхні Землі, дана методика дозволяє врахувати вплив реального рельєфу місцевості навколо РЛС у ближній зоні.

Ключові слова: зони видимості, рельєф місцевості, рефракція, множник ослаблення.

В статье предлагается методика расчёта зоны видимости РЛС на малых углах места в так называемом «приземном слое», позволяющая построить нижнюю границу зоны обнаружения целей, которая в отличие от известных из специальной литературы методик расчёта, оценивающих влияние интерференции прямой и переотражённой волн только для однородной плоской или сферической поверхности Земли, позволяет учесть влияние реального рельефа местности вокруг РЛС в ближней зоне.

Ключевые слова: зоны видимости, рельеф местности, рефракция, множитель ослабления.

In article the design procedure of visibility range RLS on small corners of a place in so-called «a ground layer» is offered, allowing to construct the bottom border of a zone of detection of the purposes which unlike known design procedures from the special literature, estimating influence of an interference of the direct and rereflected waves only for a homogeneous flat or spherical surface of the Earth, allows to consider influence of a real lay of land around RLS in a near zone.

Keywords: visibility ranges, a lay of land, a refraction, an easing multiplier.

УДК 351.746.1.355.535 (477)

к.т.н., доц. Лантвойт О.Б. (АДПСУ)

Преснаков В.Ф. (ВІКНУ)

Пустовєтов В.М. (НАДПСУ)

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО СИНТЕЗУ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗА СТАНОМ АВТОМОБІЛЬНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ОРГАНІВ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

У статті викладено основний зміст методики прогнозування часу проведення адаптивних регламентних перевірок автомобільних транспортних засобів на підставі визначення апостеріорної ймовірності їх правильного функціонування, що покладено в основу синтезу системи технічного обслуговування за станом.

Ключові слова: прогнозування, регламент, автомобільні транспортні засоби.

В статье изложено основное содержание методики прогнозирования времени проведения адаптивных регламентных проверок автомобильных транспортных средств на основе вычисления апостериорной вероятности их правильного функционирования, что заложено в основу синтеза системы технического обслуживания по состоянию

Ключевые слова: прогнозирование, регламент, автомобильные транспортные средства.

The article expounds the essence of the method required for time prediction of vehicles adaptive operational checks on the basis of probability calculation of their uninterrupted functioning, which is a principle of technical state maintenance system synthesis.

Keywords: forecasting, the regulations, automobile vehicles.

УДК 351.813.12

д.т.н., проф. Ленков С.В. (ВІКНУ)

Берназ А.М. (ВІОНПУ)

Дергільова О.В. (НАОУ)

АЛГОРИТМ УЗГОДЖЕННЯ ІЄРАРХІЧНИХ РІШЕНЬ ПРИ СТВОРЕННІ СИСТЕМИ ВОЄННО-МОРСЬКИХ СПОРУД

У статті розглядається рекурентна безітеративна процедура узгодження рівневих рішень при створенні ієрархічної системи воєнно-морських споруд.

Ключові слова: системи воєнно-морських споруд, алгоритм, функція.

В статье рассматривается рекуррентная безитеративная процедура согласования уровневых решений при создании иерархической системы военно-морских сооружений.

Ключевые слова: системы военно-морских сооружений, алгоритм, функция..

This article contains the recurrent no iterative procedure of the coordination of level-sensitive decisions at creation of hierarchical system of naval constructions.

Keywords: systems of naval constructions, algorithm, function.

УДК 621. 398

к.т.н. Лисий М.І. (НАДПСУ)

МОДЕЛЬ НАКОПИЧЕННЯ ОПТИЧНИХ СИГНАЛІВ І ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА КВАЗІЛІНІЙНОЇ ПІДСИСТЕМИ ВИЯВЛЕННЯ ПРИ ОБМЕЖЕНОМУ ЧАСІ РЕФЛЕКТОМЕТРІЇ ВОЛОКОННОГО СВІТЛОВОДУ

Новизною розробленої моделі є забезпечення накопичення необхідної кількості реалізації відбитих імпульсів оптичного сигналу протягом обмеженого часу впливу правопорушника, який пересувається по поверхні ґрунту, на чутливий елемент підсистеми виявлення, що дозволяє мінімізувати шуми приймача на рівні шумів, які отримують при необмеженому часі рефлектومتрії волоконного світловоду, а використання у структурі підсистеми виявлення двох приймачів і волоконно-оптичної лінії затримки забезпечує нульове значення мінімальної дальності дії системи

Ключові слова: імпульс, оптичний сигнал, волоконний світловод.

Новизной разработанной модели является обеспечение накопления необходимого количества реализации отраженных импульсов оптического сигнала в течение ограниченного времени влияния правонарушителя, передвигающегося по поверхности почвы, на чувствительный элемент подсистемы обнаружения, что позволяет минимизировать шумы приемника на уровне шумов, получаемых при неограниченном времени рефлектومتрии волоконного световода, а использование в структуре подсистемы двух приемников и волоконно-оптической линии задержки обеспечивает нулевое значение минимальной дальности действия системы

Ключевые слова: импульс, оптический сигнал, волоконный светловод.

The use of the developed model provides accumulation of necessary amount of realization the removed impulses of optic signal during the limited time of influencing offender which moves on the surface of soil, on the sensible element of subsystem of exposure, that allows to minimize the noises of receiver at the level of noises which get fiber-optic at unlimited time of reflector, and the use in the structure of subsystem of exposure two receivers and optic delay line provides the zero value of minimum distance of action the system

Keywords: an impulse, an optical signal, reflector.

ЩОДО ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРИСАДОК ДО ПАЛИВА ЗА КОРДОНОМ ТА В УКРАЇНІ

Розглядується актуальна проблема використання і застосування моторних паливних присадок для покращення ергономічних, екологічних та експлуатаційних характеристик двигунів. Пропонується можливі шляхи досліджень, перевірки якості присадок і впровадження.

Ключові слова: паливо, тетраетилсвинець, антидетонатори, миючі присадки, антидетонатори, антидимні, антинагарні, антистатичні, біоциди.

Рассматривается актуальная проблема использования и применения моторных топливных присадок для улучшения эргономических, экологических и эксплуатационных характеристик двигателей. Предлагается возможные пути исследований, проверки качества присадок и внедрения.

Ключевые слова: топливо, тетраэтилсвинец, антидетонаторы, моющие присадки, антиоксидантные, антидымные, антинагарные, антистатические, биоциды.

The article is devoted to actual usage and application problem of motor fuel agents to improve the ergonomical, ecological and operational engines characteristics. The possible approaches of research, quality check and introduction of agents are proposed.

Keywords: fuel, tetraethyl lead, fuel detergents, antioxidant, anti smokeless, anti engine sludge, antistatic, biocides

ОБРОБКА РАДІОЛОКАЦІЙНИХ СИГНАЛІВ З УРАХУВАННЯМ ВНУТРІШНЬОІМПУЛЬСНИХ ФАЗОЧАСТОТНИХ НЕСТАБІЛЬНОСТЕЙ

У статті викладено метод обробки сигналів, при якому в якості основного параметру пропонується використовувати портрет фазочастотної нестабільності. При чому, з формуванням для кожного окремого зондуючого імпульсу і з застосуванням його в якості очікуваної реалізації в алгоритмі оптимальної обробки.

Новизна теоретичних результатів полягає в тому, що при застосуванні даного методу можливо виділити корисний сигнал навіть на фоні потужних узгоджених завад, або на рівні шуму, оскільки очікувана реалізація кожного окремого імпульсу є випадковою, відомою в прийомній стороні і діючою тільки на протязі одного періоду зондування.

Ключові слова: сигнал, зондуючий імпульс.

В статье изложен метод обработки сигналов, при котором в качестве основного параметра предлагается использовать портрет фазочастотной нестабильности. При чем, с формированием для каждого отдельного зондирующего импульса и с применением его в качестве ожидаемой реализации в алгоритме оптимальной обработки.

Новизна теоретических результатов заключается в том, что при применении данного метода возможно выделить полезный сигнал даже на фоне мощных согласованных помех, или на уровне шума, поскольку ожидаемая реализация каждого отдельного импульса является случайной, известной в приемной стороне и действующей только в течение одного периода зондирования.

Ключевые слова: сигнал, зондирующий импульс.

The method of treatment of signals, at which in quality basic a parameter it is suggested to utilize the portrait of phase and frequency instability is expounded in the article. At what, with forming for every separate sounding impulse and with the use of his in quality the expected realization in the algorithm of optimum treatment.

The novelty of theoretical results consists in that at application of this method it is possible to select an useful signal even on a background the powerful concerted hindrances, or at the level of noise, as the expected realization of every separate impulse is casual, known in a receiving side and operating only during one period of sounding.

Keywords: a signal, monitoring pulse

УДК 623.4.017

д.т.н, с.н.с. **Шишанов М.О.** (ЦНДІ ОіВТ ЗСУ)
Онiстрат О.А. (ЦНДІ ОіВТ ЗСУ)
Шевченко В.І. (ЦНДІ ОіВТ ЗСУ)

ФОРМАЛІЗАЦІЯ ЗАДАЧІ ОБГРУНТУВАННЯ ЗНАЧЕНЬ НОРМОВАНИХ ПОКАЗНИКІВ НАДІЙНОСТІ ВИРОБІВ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

У статті розглянута формалізація задачі обґрунтування оптимальних значень нормованих показників надійності виробів військового призначення. Запропонована формалізація задачі обґрунтування величин обраних ПН дозволяє досить повно враховувати режими використання ВВП, які розробляються, особливості їх побудови та функціонування за призначенням в різних умовах застосування.

Ключові слова: задача, показники надійності, вироби військового призначення.

В статье рассмотрена формализация задачи обоснования оптимальных значений нормируемых показателей надежности изделий военного назначения. Предложенная формализация задач обоснования величин избранных ПН позволяет достаточно полно учитывать режимы использования ВВП, которые разрабатываются, особенности их построения и функционирования по назначению в различных условиях применение.

Ключевые слова: задача, показатели надежности, изделия военного назначения.

In article the formalisation of problem of substantiation of optimum meanings of normalised reliability indexes of military-oriented products is considered. The offered formalisation of problems of a substantiation of sizes of elite MR allows to consider full enough modes of use WP which are developed, features of their construction and functioning to destination in various conditions application.

Keywords: problem, reliability indexes, weapon products.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 681.3

д.т.н., проф. **Герасимов Б.М.** (ВІКНУ)
к.т.н., доц. **Субач І.Ю.** (ВІТІ НТУУ “КПР”)
Саєнко О.Г. (ВІТІ НТУУ “КПР”)

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОТРИМАННЯ ЕКСПЕРТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРИ РОЗРОБЦІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ

У роботі розглянуто основні функції та принципи практичного застосування інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень (ІСППР). Наведено характерні особливості неформалізованих (слабоформалізованих) задач. Описано принципові складності, які виникають під час отримання знань від експертів, сформульовано основні принципи та вимоги при проведенні експертного опитування, а також розглянута концептуальна схема отримання експертної інформації.

Ключові слова: інтелектуальні системи, експертні опитування.

В работе рассмотрено основные функции и принципы практического применения интеллектуальных систем поддержки принятия решения (ИСППР). Приведены характерные особенности неформализованных (слабоформализованных) задач. Описаны принципиальные сложности, которые возникают во время получения знаний от экспертов, сформулированы

основные принципы и требования при проведении экспертного опроса, а также рассмотрена концептуальная схема получения экспертной информации.

Ключевые слова: интеллектуальные системы, экспертные опросы.

Basic functions and principles of practical application of intellectual decision support systems (IDSS) are considered in this work. Characteristic features of unformalized (weak formalized) tasks are given. Fundamental complications that arise during knowledge elicitation from experts are described. The main principles and requirements are formulated during conducting of expert inquiry. Also the conceptual plan of expert information receipt is considered.

Keywords: intellectual systems, expert polls.

УДК 62-55:681.515

д.т.н., проф. Гостев В.И. (ДУИКТ)
Панченко И.В. (ВИТИ НТУУ «КПИ»)
Ткаченко А.Л. (ВИТИ НТУУ «КПИ»)

ПРОЕКТИРОВАНИЕ НЕЧЕТКОГО РЕГУЛЯТОРА ПРИ ВЫХОДНЫХ РАЗЪЕДИНЕННЫХ НА ОТРЕЗОК 1-2а ТРЕУГОЛЬНЫХ ФУНКЦИЯХ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ

Отримані аналітичні вирази для дій, що управляють, на виході нечіткого регулювальника при вихідних роз'єднаних на відрізок 1-2а трикутних функціях приналежності і викладені питання проектування нечіткого регулятора.

Ключові слова: нечіткий регулятор, блок порівняння.

Получены аналитические выражения для управляющих воздействий на выходе нечеткого регулятора при выходных разъединенных на отрезок 1-2а треугольных функциях принадлежности и изложены вопросы проектирования нечеткого регулятора.

Ключевые слова: нечеткий регулятор, блок сравнения.

Analytical expressions for operating influences on an exit of an indistinct regulator are received at output separated on a piece 1-2a triangular functions of an accessory and questions of designing of an indistinct regulator are stated.

Keywords: an indistinct regulator, the comparison block..

УДК 621.391.828

Гурський Т.Г. (ВИТИ НТУУ „КПІ”)

МЕТОДИКА ВИБОРУ ПАРАМЕТРІВ OFDM-СИГНАЛУ ВІЙСЬКОВИХ ЗАСОБІВ РАДІОЗВ'ЯЗКУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД СТАНУ КАНАЛУ ПЕРЕДАЧІ

У статті розроблено методику вибору параметрів сигналу з ортогональною частотною модуляцією, оптимальних за критерієм енергетичної ефективності, яку доцільно застосовувати при частотно-селективних замираннях та в умовах впливу навмисних завад.

Ключові слова: OFDM-сигнал, енергетична ефективність, частотно-селективні замирання, навмисні завади.

В статье разработана методика выбора параметров сигнала с ортогональной частотной модуляцией, оптимальных по критерию энергетической эффективности, которую целесообразно применять при частотно-селективных замираниях и преднамеренных помехах.

Ключевые слова: OFDM-сигнал, энергетическая эффективность, частотно-селективные замирання, преднамеренные помехи.

The methods of selection of OFDM-signals parameters, which are optimal under the criteria of power efficiency, is developed in the paper. It is expedient to apply the methods under the frequency-selective fading and jamming.

Keywords: OFDM-signal, power efficiency, frequency-selective fading, jamming.

УДК 004.041

д.т.н., проф. **Замаруєва І.В.** (ВІКНУ)

к.т.н., доц. **Пампуха І.В.** (ВІКНУ)

Кошулько Г.А. (КНУ)

Джирма А.В. (КНУ)

Насіров Е.М. (КНУ)

ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ПЛАТФОРМИ РОЗРОБКИ БАЗИ ДАНИХ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Визначені технології розробки бази даних для забезпечення навчального процесу та обгрунтовано доцільність їх використання.

Ключові слова: база даних, навчальний процес, мова програмування.

Определены технологии разработки базы данных для обеспечения учебного процесса и обоснована целесообразность их использования.

Ключевые слова: база данных, учебный процесс, язык программирования.

Determined database technology to support the learning process and the expediency of their use.

Keywords: a database, educational process, the programming language.

УДК 621.391.82

к.т.н., доц. **Кравчук С.О.** (НТУУ „КПІ”)

Міночкін Д.А. (ВІКНУ)

Чумак В.К. (НТУУ „КПІ”)

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ MESH-МЕРЕЖ

У роботі розкриваються основні недоліки мереж з комірчастою архітектурою (mesh - мережа) та вказуються можливі шляхи їх вдосконалення.

Ключові слова: mesh-мережа, технологія MIMO, маршрутизація, MANET, безпроводний доступ.

В статье рассматриваются основные недостатки сетей с ячеистой структурой (mesh - сетей). Показаны возможные направления их усовершенствования.

Ключевые слова: mesh-сеть, технология MIMO, маршрутизация, MANET, беспроводный доступ.

The basic disadvantages of wireless mesh networks are examined in the article. Possible directions of their improvement are shown.

Keywords: mesh network, MIMO technology, routing, MANET, wireless access.

УДК 621.391

к.т.н., доц. **Кувшинов О.В.** (ВІТІ НТУУ „КПІ”)

АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ЗАСОБАМИ ЗАВАДОЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВИХ СИСТЕМ РАДІОЗВ'ЯЗКУ

Запропоновано підхід до синтезу методів адаптивного управління засобами завадозахисту військових систем радіозв'язку з метою досягнення екстремальних або підтримки заданих значень показників ефективності зв'язку.

Ключові слова: військовий радіозв'язок, адаптивне управління, завадозахист, радіоелектронне подавлення.

Предложен подход к синтезу методов адаптивного управления средствами помехозащиты военных систем радиосвязи с целью достижения получения экстремальных или поддержания заданных показателей эффективности связи.

Ключевые слова: военная радиосвязь, адаптивное управление, помехозащита, радиоэлектронное подавление.

An approach to the synthesis of methods of adaptive control by resources of the antijamming of the military radio communication systems is offered with purpose of achievement of extreme or of support of the given values of indexes of communication efficiency.

Keywords: military radio communication, adaptive control, antijamming, radioelectronic suppression.

УДК 351:007

Присяжнюк Д.М. (ВІКНУ)

ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ НА НАЦІОНАЛЬНУ ІДЕНТИЧНІСТЬ

У статті проводиться аналіз інформаційних загроз духовним цінностям нації, впливу глобальних інформаційно-комунікаційних систем на національну безпеку та суспільне життя України. Розкриваються наслідки цього впливу: руйнування національних цінностей, морально-етичних засад суспільства й зниження рівня політичної та економічної свідомості, які ведуть до втрати національної ідентичності. Наводяться принципи та методи протидії загрозам у сфері інформаційної безпеки.

Ключові слова: інформаційні загрози, національна безпека, національна ідентичність, протидія, інформаційна безпека.

В статье проводится анализ информационных угроз духовным ценностям нации, влияния глобальных информационно-коммуникационных систем на национальную безопасность и общественную жизнь Украины. Раскрываются последствия этого влияния: разрушение национальных ценностей, морально-этических основ общества и снижение уровня политического и экономического сознания, которые ведут к потере национальной идентичности. Приводятся принципы и методы противодействия угрозам в сфере информационной безопасности.

Ключевые слова: информационные угрозы, национальная безопасность, национальная идентичность, противодействие, информационная безопасность.

In the article the analysis of informative threats is conducted to the spiritual values of nation, influence of the global information and communication systems on national security and public life of Ukraine. The consequences of this influencing open up: destruction of national values, moral and ethic bases of society and decline of level of political and economic consciousness, which conduce to the loss of national identity. IT is pointed principles and methods of counteraction to the threats in the field of informational security.

Key Words: informative threats, national security, national identity, counteraction, informative security.

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ТА ВІЙСЬКОВА БЕЗПЕКА

УДК 62-50

д.т.н., проф. Баранов В.Л. (ЦКР)
Молодецький Б.В. (ЖВІ НАУ)

МЕТОДИКА АДАПТАЦІЇ ШІМ-УПРАВЛІННЯ ДО ДИНАМІКИ РУХУ НИЗЬКООРБІТАЛЬНОГО КОСМІЧНОГО АПАРАТА

Запропонована методика адаптації ШІМ – управління двигуном постійного струму незалежного збудження, яка забезпечує безударний перехід. В статті розглядається процес програмного супроводження космічного апарата (КА) антенною системою в ході проведення сеансу прийому інформації дистанційного зондування землі (ДЗЗ).

Ключові слова: адаптація ШІМ, космічний апарат, зондування.

Предложенная методика адаптации ШИМ – управление двигателем постоянного тока независимого возмущения, которая обеспечивает безударный переход. В статье рассматривается процесс программного сопровождения космического аппарата (КА) антенной системой в ходе проведения сеанса приема информации дистанционного зондирования земли (ДЗЗ).

Ключевые слова: адаптация ШИМ, космический аппарат, зондирование.

The technique of adaptation PWM management is offered by the engine of a direct current of independent excitation which provides unaccented transition. In clause process of program support of a space vehicle antenna system during carrying out of a session of reception of the information of remote sounding the Earth is considered.

Keywords: adaptation PWM, space vehicle, exploration.

УДК 351.813.12

Берназ А.М. (ВІОНПУ)

АЛГОРИТМ РІШЕННЯ НЕЧІТКОЇ ЗАДАЧІ ЛІНІЙНОГО ПРОГРАМУВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЧІТКИХ КЛАСИЧНИХ МЕТОДІВ

У статті розглядається нечітка задача математичного програмування. Наводиться алгоритм переходу від нечіткої задачі до класичної чіткої задачі математичного програмування на прикладі задачі лінійного програмування.

Ключові слова: нечітка задача, методи, воєнно-морські споруди.

В статье рассматривается нечёткая задача математического программирования. Приводится алгоритм перехода от нечёткой задачи к классической чёткой задаче на примере задачи линейного программирования.

Ключевые слова: нечеткая задача, методы, военно-морские сооружения.

In article the indistinct problem of mathematical programming is considered. There is led the algorithm of transition from an indistinct problem to a classical accurate problem on an example of a problem of linear programming.

Keywords: an indistinct problem, methods, naval constructions.

УДК: 351.746.2:007 (477)

д.т.н., проф. Боровик О.В. (НАДПСУ)

Березенський О.І. (НАДПСУ)

ПОГЛЯД НА ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ НАЧАЛЬНИКОМ ОРГАНУ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ ЩОДО РОЗПОДІЛУ СИЛ І ЗАСОБІВ ДЛЯ ЛОКАЛІЗАЦІЇ ДІЙ ПРАВОПОРУШНИКІВ НА ДІЛЯНЦІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРИ ВРАХУВАННІ РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наведено одне з можливих рішень задачі розподілу сил і засобів для локалізації дій правопорушників на ділянці відповідальності органу охорони державного кордону при врахуванні рівня інформаційного забезпечення службової діяльності.

Ключові слова: розподіл сил, інформаційне забезпечення.

Приведено одно из возможных решений распределения сил и средств для локализации действий правонарушителей на участке ответственности органа охраны государственной границы с учетом уровня информационного обеспечения служебной деятельности.

Ключевые слова: распределение сил, информационное обеспечение.

One of the possible decisions of distribution of forces and means for the localization of wrong doers actions in the sector of responsibility of the guarding organ of the state border with due regard for information maintenance of the service activity is presented in the article.

Keywords: distribution of forces, information support.

УДК 327.7

к.т.н., проф. Вагапов В.Б. (ВІКНУ)

ПИТАННЯ ЛЕГІТИМНОСТІ ВІЙСЬКОВОГО ВТРУЧАННЯ, ЯК ОДНЕ З ВИЗНАЧАЛЬНИХ У СТАВЛЕННІ НАРОДУ УКРАЇНИ ДО НАТО

Розглядається питання легітимності військового втручання в Косово у 1999 році як таке, що є одним з визначальних для громадської думки щодо НАТО.

Ключові слова: легітимність, НАТО.

Рассматривается вопрос легитимности военного вмешательства в Косово в 1999 году как один из определяющих для общественного мнения относительно НАТО.

Ключевые слова: легитимность, НАТО.

The issue of the legitimacy of military intervention at Kosovo in 1999 is considered. The author considers that this issue is very important for Ukraine people opinion of NATO.

Keywords: legitimacy, NATO.

УДК 621.396.96 (088.8)

д.т.н., проф. Ленков С.В. (ВІКНУ)
к.т.н., проф. Головань В.Г. (ВІОНПУ)
к.т.н. Селюков О.В. (ВІКНУ)
к.т.н., доц. Маміч В.В. (ВІОНПУ)
к.ф.-м.н., доц. Дроздов М.О. (ВІОНПУ)

МЕТОД РОЗПІЗНАВАННЯ ОБ'ЄКТІВ

У даній статті запропоновано метод розпізнавання класів цілей, який базується на двох принципах. Перший принцип – визначення спектральних характеристик цілі за допомогою автокомпенсатора пасивних завод. Другий принцип – перетворення спектральних характеристик цілі у колірні стимули. Застосування методу дозволяє зменшити час розпізнавання у режимі колового огляду радіолокатора.

Ключові слова: розпізнавання, пасивні заводи, колірні стимули.

В данной статье предложен метод распознавания классов целей, который базируется на двух принципах. Первый принцип – определение спектральных характеристик цели с помощью автокомпенсатора пассивных помех. Второй принцип – преобразование спектральных характеристик цели в цветные стимулы. Применение метода позволяет уменьшить время распознавания в режиме кругового обзора радиолокатора.

Ключевые слова: распознавание, пассивные помехи, цветные стимулы.

In the article the method of recognition of target classes, which is based on two principles, is offered. The first principle is definition of spectral characteristics of the target by means of the automatic clutter compensator. The second principle is transformation of spectral characteristics of the target to colour stimulus. The method allows reducing of recognition time during a circular review mode of the radar.

Keywords: recognition, passive jammings, colour stimulus.

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ

Стаття присвячена аналізу загальних та спеціальних принципів охорони державної таємниці. Проаналізовані основні законодавчі акти у яких зазначені принципи, що регламентують інформаційну діяльність. Розглянуто спеціальні принципи та визначено їх взаємодію у процесі діяльності пов'язаної з охороною державної таємниці.

Ключові слова: охорона державної таємниці, принцип, інформація, захист інформації, інформаційна діяльність.

Статья посвящена анализу общих и специальных принципов охраны государственной тайны. Проанализированы основные законодательные акты в которых определены принципы, которые регламентируют информационную деятельность. Рассмотрены специальные принципы и определено их взаимодействие в процессе деятельности связанной с охраной государственной тайны.

Ключевые слова: охрана государственной тайны, принцип, информация, защита информации, информационная деятельность.

Article is devoted the analysis of the general and special principles of protection of the state secret. The basic acts in which are analysed principles which regulate an information work are defined. Special principles are considered and their interaction in the course of activity of the state secret connected with protection is defined.

Keywords: protection of the state secret, principle, information, information protection, an information work.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗАХИСТ ЛЮДИНИ, СУСПІЛЬСТВА, ДЕРЖАВИ – СКЛАДОВІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

У статті наведені основні терміни, розкриті мета та задачі країни в області інформаційної безпеки. Проведено аналіз об'єктів, витоків та прогнозованих негативних наслідків впливу загроз на інформаційну сферу. Розкрито основні завдання держави та суспільства щодо забезпечення інформаційної безпеки країни.

Ключові слова: інформаційна безпека, інтереси суспільства, інтереси держави, національні інтереси.

В статье приведены основные понятия, раскрыты цель и задачи страны в области информационной безопасности. Проведен анализ объектов, истоков и прогнозируемых негативных последствий влияния угроз на информационную сферу. Раскрыты основные задания государства и общества по обеспечению информационной безопасности страны.

Ключевые слова: информационная безопасность, интересы общества, интересы государства, национальные интересы.

In the article basic concepts are resulted, a target and tasks of country in area of informative safety are exposed. The analysis of objects, sources and forecast negative consequences of influencing of threats on an informative sphere is conducted. The basic tasks of the state and society on providing of informative safety of country are exposed.

Keywords: informative security, interests of society, interests of the state, national interests.

ПРИНЦИПИ КОГНІТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ВОЄННОГО УПРАВЛІННЯ ЯК УНІКАЛЬНИХ ЯВИЩ

У статті визначаються принципи побудови об'єктивних когнітивних математичних моделей поточних процесів воєнного управління як унікальних явищ.

Ключові слова: математична модель, воєнне управління.

В статье определяются принципы объективных когнитивных математических моделей текущих процессов военного управления как уникальных явлений.

Ключевые слова: математическая модель, военное управление.

In the article the principles of objective mathematical models of fluid processes of military management as unique phenomena are defined.

Keywords: mathematical model, military management.

УРАХУВАННЯ ВПЛИВУ ВІЙСЬКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЯКІСТЬ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ІНОЗЕМНИХ АРМІЯХ

У статті розглядаються основні міжнародні угоди з охорони довкілля щодо активної діяльності і співпраці у області охорони природи та правила під час військових занять і навчань з урахуванням вимог держави і міжнародних організацій.

Ключові слова: військова діяльність, навколишнє середовище, охорона довкілля.

В статье рассматриваются основные международные соглашения из охраны окружающей среды относительно активной деятельности и сотрудничества в области охраны природы и правила во время военных занятий и учебы с учетом требований государства и международных организаций.

Ключевые слова: военная деятельность, окружающая среда, охрана окружающей среды.

In the article the basic international agreements from preservation of the environment concerning the vigorous activity and cooperation in the field of wildlife management and a rule during military employment and study taking into account requirements of the state and the international organisations are considered.

Keywords: military activity, environment, preservation of the environment.

ПЕДАГОГІКА

РЕАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ, ВИХОВНОЇ ТА РОЗВИВАЮЧОЇ ФУНКЦІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДИК ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

У статті йдеться про реалізацію навчальної, виховної та розвиваючої функцій навчання при використанні інтерактивних методик організації навчального процесу. Інтерактивні методи дозволяють активно формувати вміння (здатність здійснювати певні дії повністю розгорнуто та свідомо) та навички (здатність робити ту ж саму дію автоматизовано, згорнуто, без участі свідомості), інтерактивні методи - це не повідомлення один одному відомих фактів, а рішення певної задачі, пошук виходу з певної ситуації.

Ключові слова: навчальна, виховна, розвиваюча функції навчального процесу; формалізм знань, контроль-регулюючий компонент навчання.

В статье идет речь о реализации учебной, воспитательной и развивающей функций учебы при использовании интерактивных методик организации учебного процесса. Интерактивные методы позволяют активно формировать умение (способность осуществлять определенные действия полностью развернуто и сознательно) и навыки (способность делать то же действие автоматизировано, свернуто, без участия сознания), интерактивные методы - это не сообщение друг другу известных фактов, а решение определенной задачи, поиск выхода, из определенной ситуации.

Ключевые слова: учебная, воспитательная, развивающая функции учебного процесса; формализм знаний, контрольно-регулирующий компонент учебы.

The article deals with the realization of educational and developmental functions of studies while use of interactive methods of organization of educational process. Interactive methods allow to form ability (to carry out certain actions consciously) and skills (ability to carry out the same action without participation of consciousness), interactive methods do not mean reporting to each other the known facts, but task solution, search of way out of definite situation.

Keywords: educational, educative, developing the functions of educational process; formalism of knowledge, control-regulative component of studies.

УДК 378(477).37.026

Бірюков П.В. (КНУВС)

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПОЗААУДИТОРНОГО ЧАСУ КУРСАНТІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ МВС УКРАЇНИ

У статті розглянуто підходи щодо формування педагогічних умов ефективного використання позааудиторного часу курсантів навчальних закладів МВС України, роль та місце офіцера курсової ланки в створенні оптимальних умов навчання та позааудиторної діяльності курсанта

Ключові слова: позааудиторний час, навчальний час, втрати навчального часу, ефективність використання позааудиторного часу, педагогічні умови ефективності використання позааудиторного часу

В статье рассмотрены пути формирования педагогических условий эффективного использования внеаудиторного времени курсантов учебных заведений МВД Украины, роль и место офицера курсового звена в создании оптимальных условий обучения и внеаудиторной деятельности курсанта.

Ключевые слова: позааудиторный время, учебное время, потери учебного времени, эффективность использования позааудиторного времени, педагогические условия эффективности использования позааудиторного времени.

In the article the ways of formation of pedagogical conditions of an effective utilisation of out-of-class time of cadets of educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, a role and a place of the officer of a course link in creation of optimum conditions of training and out-of-class activity of the cadet are considered.

Keywords: out-of-class time, a school hours, school hours losses, efficiency of use of out-of-class time, pedagogical conditions of efficiency of use of out-of-class time.

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ, ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ І ВДОСКОНАЛЕННЯ ВАЖЛИВИХ ЯКОСТЕЙ ТА ВЛАСТИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ

У статті розглядається психологічна підготовка юних спортсменів, як засіб розвитку і вдосконалення важливих якостей та властивостей особистості.

Ключові слова: психологічна підготовка, особистість.

В статье рассматривается психологическая подготовка юных спортсменов, как средство развития и совершенствования важных качеств и свойств личности.

Ключевые слова: психологическая подготовка, личность.

In the article psychological preparation of young sportsmen, as a means of development and perfection of the important qualities and properties of the person is considered.

Keywords: psychological preparation, the person.

378.37.026

Vogelin S. (ВІКНУ)

ALTERNANCES CODIQUES OBSERVEES DANS LES COURS DE FRANÇAIS EN MILIEU BI-MULTILINGUE¹.

У статті розглядаються окремі питання методики викладання французької мови у двомовному та багатомовному середовищі. Визначені основні чинники мовної та позамовної інтерференції при вивченні французької мови студентами, що проживають у двомовному культурному середовищі.

Ключові поняття: двомовність, багатомовність, інтерференція, калька.

В статье рассматриваются отдельные вопросы методики преподавания французского языка в двуязычной и многоязыковой среде. Определены основные причины языковой и внеязыковой интерференции при изучении французского языка студентами, проживающими в двуязычной языковой среде.

Ключевые слова: двуязычность, многоязычный, интерференция, калька.

The article deals with the specific questions of methodology of French in bi-multilingual environment. We determined the main linguistic and extra-linguistic factors while studying English by students living in bilingual environment.

Key words: bilingual, multilingual, interference, calque.

УДК 37.0+378.14+37.03

к.пед.н. **Возняк А.Б.**
(Дрогобицький ДПУ імені Івана Франка)

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА У ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС

У статті розкрито проблему формування творчої особистості підлітків у виховній роботі загальноосвітніх шкіл. Окреслено основні концептуальні виміри проблеми, обґрунтовано завдання виховної роботи, що спрямовані на творчу самоактуалізацію підлітків, зокрема зроблено наголос на культивуванні їхньої самосвідомості й самооцінки. Проаналізовано форми організації виховної роботи в позаурочний час, плани виховної роботи загальноосвітніх шкіл.

Ключові слова: творча особистість, підлітки, виховна робота, позаурочний час, загальноосвітня школа, форми позакласної виховної роботи.

В статье раскрыта проблема формирования творческой личности подростков в воспитательной работе общеобразовательных школы. Определены основные концептуальные измерения проблемы, обоснованы задания воспитательной работы, направленные на творческую самоактуализацию подростков, в частности акцентировано внимание на культивировании их самосознания и самооценки. Проанализированы формы организации воспитательной работы во внеурочное время, планы воспитательной работы общеобразовательной школы.

Ключевые слова: творческая личность, подростки, воспитательная работа, внеурочное время, общеобразовательная школа, формы внеклассной воспитательной работы.

The problem of forming of creative personality of teenagers in the educative work of general schools is exposed in the article. Basic conceptual dimensions of the problem are outlined, tasks of the educative work which are directed to the creative selfactualization of teenagers are grounded, an accent is made in particular on the cultivation of their consciousness and self-appraisal. The forms of the educative work organization during out-of-school time, plans of the educative work of general schools are analysed in the article.

Keywords: creative personality, teenagers, educative work, out-of-school time, general school, forms of the educative work out-of-school.

УДК 316.334:37(355)

к. психол.н. Дубровинський Г.Р. (ВІКНУ)

к. психол.н. Духневич В.М. (ВІКНУ)

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИМ ПСИХОЛОГОМ ПСИХІЧНИХ СТАНІВ ПІДЛЕГЛИХ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

У статті розглядаються сучасні підходи щодо вивчення майбутніми психологами різноманітних симптомів у військовослужбовців у ході ведення бойових дій та в умовах підвищеного ризику для життя.

Ключові слова: психічний стан, стрес, бойовий стрес, психічні реакції.

В статье рассматриваются современные подходы относительно изучения будущими психологами разнообразных симптомов у военнослужащих в ходе ведения боевых действий и в условиях повышенного риска для жизни.

Ключевые слова: психическое состояние, стресс, боевой стресс, психические реакции.

The article describes the examination of modern approaches of studying various symptoms of a soldier during the battle or in risky conditions for life by the prospective psychologists.

Keywords: psychological conditions, stress, psychical reactions, stress condition during the battle.

УДК:37.035.7(477)

к.псих.н., доц. Кузнєцова О.О.(КНУ)

Златніков В.Г. (ВІКНУ)

Токменко О.П. (КНУ)

DISCUSSION AS AN EFFECTIVE WAY TO LANGUAGE PRACTICE

Стаття надає практичні рекомендації по формуванню у курсантів (студентів) навичок вільно висловлювати власні думки іноземною мовою. Дискусія розглядається як один із видів розвитку комунікативних навичок з іноземної мови. Наукова стаття досліджує комунікативну методiku та її особливості при навчанні говорінню. Стаття приділяє увагу такому методу як рольова гра, що сприяє формуванню професійно-орієнтованих мовленнєвих навичок.

Ключові слова: дискусія, рольова гра, комунікативна практика, інтерактивний метод.

Статья дает практические рекомендации по формированию у курсантов (студентов) навыков свободного высказывания собственных мыслей на иностранном языке. Дискуссия рассматривается как один из видов развития коммуникативных навыков по иностранному языку. Научная статья исследует коммуникативную методiku и ее особенности при обучении

говорению. Статья уделяет внимание такому методу как ролевая игра, что способствует формированию профессионально-ориентированных языковых навыков.

Ключевые слова: дискуссия, ролевая игра, коммуникативная практика, интерактивный метод.

The article presents practical recommendations of getting cadets (students) to express themselves freely in a foreign language. Discussion is considered as an effective way to language practice. The article is focused on the study of communicative methodology and reveals specificity of speaking skills for professional purposes. This article is devoted to the role play method which promotes forming of language skills for professional purposes.

Keywords: discussion, role play, communication practice, interactive method.

УДК 37.014 + 339.543

к.філол.н., доц. Павленко О.О.
(Академія митної служби України)

ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ ВСЕСВІТНЬОЇ МИТНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК МЕХАНІЗМ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ РАМКОВИХ СТАНДАРТІВ БЕЗПЕКИ SAFE

Стаття висвітлює актуальні питання розробки та запровадження міжнародних професійних стандартів підготовки кадрового потенціалу митних служб, їхню роль як механізму імплементації Рамкових стандартів безпеки SAFE. Автор аналізує також передумови виникнення, стратегічну роль та вплив Професійних стандартів ВМО на міжнародну освітню політику в галузі митної справи.

Ключові слова: професійні стандарти, механізми імплементації, підготовка стратегічних і оперативних менеджерів з митної справи

В статье рассматриваются актуальные вопросы разработки и внедрения международных профессиональных стандартов подготовки кадрового потенциала таможенных служб, их роль как механизма имплементации Рамочных стандартов безопасности SAFE. Автор анализирует также предпосылки возникновения, стратегическую роль и влияние Профессиональных стандартов ВМО на международную образовательную политику в сфере таможенного дела.

Ключевые слова: профессиональные стандарты, механизмы имплементации, подготовка стратегических и оперативных менеджеров по таможенному делу

The article reports on topical problems of development and implementation of the international professional standards for training of human resources of customs services, as well as their role as a mechanism of implementation of the SAFE Framework of Standards.

The author analyses backgrounds of initiation, strategic role and influence of the WCO Professional standards on international education policy in the customs domain.

Keywords: professional standards, mechanism of implementation, training of strategic and operational customs managers.

УДК: 378.14 (208) (477)

д.пед.н., проф. Плахотнік О.В. (ВІКНУ)

ГУМАНІСТИЧНА ПАРАДИГМА ГЕОЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті йдеться про виховання екологічної культури молоді у процесі вивчення географії та геоєкології і набуття систематичних, інтегрованих знань про закономірні взаємозв'язки та взаємозалежність людини і природи, з культурою, суспільством, державою. про виховання, її розвиток у системі цінностей. розглядається гуманістична парадигма географічної освіти, яка програмується гуманістичною природою і суттю педагогічної діяльності.

Ключові слова: біосфера, виховання, географічна наука, геоєкологія, гуманістична парадигма, довкілля, екологічна культура, освіта

В статье идет речь о воспитании экологической культуры молодежи в процессе изучения географии и геоэкологии и приобретения систематических, интегрированных знаний о закономерных взаимосвязях и взаимозависимости человека и природы, с культурой, обществом, государством. о воспитании, ее развитии, в системе ценностей. рассматривается гуманистическая парадигма географического образования, которая программируется гуманистической природой и сутью педагогической деятельности.

Ключевые слова: биосфера, воспитание, географическая наука, геоэкология, гуманистическая парадигма, окружающая среда, экологическая культура, образование.

Speech goes in the article about education of ecological culture of young people in the process of study of geography and geoecology and acquisition of systematic, computer-integrated knowledges about appropriate intercommunications and interdependence of man and nature, with a culture, society, state. about education, its development, in the system of values. the humanism paradigm of geographical education, which is programed humanism nature and essence of pedagogical activity, is examined.

Keywords: biosphere, education, geographical science, geoecology, humanism paradigm, environment, ecological culture, education.

УДК130.2

Соколіна О.В. (ВІКНУ)

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТЬ «МЕНТАЛЬНІСТЬ» ТА «МЕНТАЛІТЕТ»

Поняття ментальності у сучасній концепції розвитку людства набуває базового, константного значення. Вона пов'язується в теорії з визначенням світоглядної основи принципів розвитку будь-якої соціальної системи (людина, етнос, нація, держава тощо) як сила, яка суттєво впливає на історичний процес в цілому. За своїм значенням ця проблема є важливою складовою теоретико-методологічної основи дослідження історичного розвитку соціуму.

Ключові слова: ментальність, менталітет, соціум.

Понятие ментальности в современной концепции развития человечества приобретает базовое, константное значение. Она связана в теории с определением принципов мировоззренческой основы развития любой социальной системы (человек, этнос, нация, государство и т.д.) как сила, которая существенно влияет на исторический процесс в целом. По своему значению эта проблема является важной составляющей теоретико-методологической основы исследования исторического развития социума.

Ключевые слова: ментальность, менталитет, социум.

The concept of mentality of the modern concept of development of mankind gets base, constant value. It is connected in the theory with definition of principles of a world outlook basis of development of any social system (the person, ethnos, the nation, the state etc.) as force which essentially influences historical process as a whole. On the value this problem is the important making teoretiko-methodological basis of research of historical development of society.

Keywords: mindset, mentality, society.

УДК 378.37

Спіріна Т.П. (КНУ)

НОВІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ (НА ПРИКЛАДІ СПЕЦКУРСУ «ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ»)

У статті розглядається проблема підвищення рівня професійної культури майбутніх соціальних педагогів, обґрунтовано значення культурологічних аспектів фахової підготовки. Автор наголошує на важливості впровадження при підготовці соціальних педагогів у вищих навчальних закладах спецкурсу «Професійна культура соціальних педагогів», аналізуючи його компоненти та пропонуючи тематику творчих і самостійних завдань.

Ключові слова: культура, професійна культура, майбутні соціальні педагоги.

В статье рассматривается проблема повышения уровня профессиональной культуры будущих социальных педагогов, обосновывается значение культурологических аспектов

профессиональной подготовки. Автор указывает на важность введения спецкурса «Профессиональная культура социальных педагогов», анализируя его компоненты и предлагая тематику самостоятельных и творческих работ.

Ключевые слова: культура, профессиональна культура, будущие социальные педагоги.

In the article the problem of increase of level of professional culture of the future social teachers is considered, value of cultural urological aspects of vocational training is proved. The author specifies in importance of introduction of a special course «Professional culture of social teachers», analyzing its components and offering subjects of independent and creative works.

Keywords: culture, professional culture, future social pedagogues.

УДК:37.035.7

к.пед.н. Уліч В.Л. (ВІКНУ)

ОСОБЛИВОСТІ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ

У статті розглядаються особливості військово-патріотичної підготовки курсантів та студентів вищих навчальних закладів у процесі їх навчання та виховання. Охарактеризовано суспільно-політичні проблеми патріотичного виховання як складової формування особистості військовослужбовця.

Ключові слова: військово-патріотична підготовка, патріотичне виховання, суспільно-політичні проблеми.

В статье рассматриваются особенности военно-патриотической подготовки курсантов и студентов высших учебных заведений в процессе их обучения и воспитания. Охарактеризованы общественно-политические проблемы патриотического воспитания как составляющей формирования личности военнослужащего.

Ключевые слова: военно-патриотическая подготовка, патриотическое воспитание, общественно-политические проблемы.

In the article the problem of increase of level of professional culture of the future social teachers is considered, value of cultural urological aspects of vocational training is proved. The author specifies in importance of introduction of a special course «Professional culture of social teachers», analyzing its components and offering subjects of independent and creative works.

Keywords: culture, professional culture, future social pedagogues.

УДК 623.592

д.т.н., с.н.с. Шворов С.А. (ВІКНУ)

Михайлов М.М. (ВІКНУ)

Чепуренко В.В. (ВІКНУ)

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПОБУДОВИ СИСТЕМ ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ

Розглядаються методологічні основи побудови систем тактичної підготовки фахівців органів військового управління тактичного рівня. Розроблено науково-методичний апарат обґрунтування структури та параметрів систем тактичної підготовки. Пропонується раціональний варіант побудови систем інтенсивної тактичної підготовки військових фахівців органів управління, що забезпечує підготовку осіб бойових обслуг до необхідного рівня навченості щодо реалізації бойових можливостей озброєння та військової техніки в процесі знищення найбільш важливих цілей.

Ключові слова: системи тактичної підготовки, інтенсифікація підготовки військових фахівців, бойові обслуги органів управління, вартість системи підготовки, час підготовки, рівень навченості.

Рассматриваются методологические основы построения систем тактической подготовки специалистов органов военного управления тактического уровня. Разработан научно-методический аппарат обоснования структуры и параметров систем тактической подготовки. Предлагается рациональный вариант построения систем интенсивной тактической подготовки военных специалистов органов управления, который обеспечивает подготовку номеров боевых расчетов до необходимого уровня обученности по реализации боевых возможностей вооружения и военной техники в процессе уничтожения наиболее важных целей.

Ключевые слова: системы тактической подготовки, интенсификация подготовки военных специалистов, боевые обслуги органов управления, стоимость системы подготовки, время подготовки, уровень наученности.

The article is devoted to the methodological bases of development of tactical training specialist's system of tactical level military command bodies. The scientific- methodological methods of tactical training system parameters and structure explanation are developed. The rational variant of military specialist command bodies intensive tactical training system organization, which provides the combat crews training to necessary skills level concerning combat capabilities of armament and military materiel realization in process of more important targets engagement is proposed.

Keywords: systems of battle indoctrination, an intensification of preparation of military experts, cost of training system, preparation time, standard of knowledge.

СТОРИНКА ДЛЯ ДИСКУСІЙ

Брижеватий В.М. (ВІКНУ)

ОБ'ЄКТ І ПРЕДМЕТ ЕКОНОМІКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ ЯК НАУКИ

Наука існує там, де вдається побудувати предмет дослідження. Але зробити це без чіткого уявлення про об'єкт дослідження просто неможливо. Для того щоб відповідати своєму призначенню економіка Збройних сил повинна мати свій, чітко визначений предмет і об'єкт дослідження. Новим поглядам на об'єкт і предмет дослідження в економіці Збройних Сил України присвячується ця стаття.

Наука существует там, где удаётся построить предмет исследования. Но сделать это без чёткого представления о объекте исследования просто невозможно. Для того чтобы отвечать своему предназначению экономика Вооружённых сил должна иметь свой, чётко определённый предмет и объект исследования. Эта статья предназначена для определения новых взглядов о предмете и объекте исследования экономикой Вооружённых Сил Украины.

The Science exists where it is possible to design the Subject of research. But it is impossible without clear understanding of the Subject of research. To comply with its mission, the economics of the Armed Forces. Should have its own clearly determined Subject and object of research. This article devoted to the new views on the object and Subject of research in the economics of the Armed Forces of Ukraine.

Дорохов М.С. (ВІКНУ)

ЧИ ПОТРІБНІ ВІЙСЬКУ КАПЕЛАНИ?

У статті розглядаються питання щодо забезпечення конституційного права військовослужбовців на свободу совісті та віросповідання і можливості введення інституту капеланів у Збройних Силах України.

В статье рассматриваются вопросы обеспечения конституционного права военнослужащих на свободу совести и вероисповедования, а также возможности введения института капелланов в Вооруженных Силах Украины.

The article is dedicated to the analysis of the key issues concerning the guarantee of the constitutional rights of the military people to have freedom of creed. The attention is also paid to the studying of the possibility of introducing of the chaplaincy into the Ukrainian Armed Forces.

доц. Коваль Ю.В. (ВІКНУ)
Яців О.Р. (ВІКНУ)

ПОГЛЯДИ НА ПРОБЛЕМУ РОЗШИРЕННЯ НАТО І ПОЗИЦІЮ УКРАЇНИ

У статті викладені погляди на проблему розширення НАТО і позицію України. Переваги євроатлантичної інтеграції – це найліпша гарантія безпеки і стабільності та позитивний вплив на економічний розвиток країни і інвестиційний клімат.

Ключові слова: розширення НАТО, безпека, стабільність.

В статье изложены взгляды на проблему расширения НАТО и позицию Украины. Преимущества евроатлантической интеграции – это наилучшая гарантия безопасности и стабильности и позитивное влияние на экономическое развитие страны и инвестиционный климат.

Ключевые слова: расширение НАТО, безопасность, стабильность.

In the article the sights at a problem of expansion of NATO and a position of Ukraine are considered. Advantages of Euroatlantic integration is the shortest guarantee of safety and stability and positive influence on economic development of the country and an investment climate. Keywords: NATO expansion, safety, stability.

Місяць О.О. (ВІКНУ)

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ В ДЕРЖАВІ – ПРІОРИТЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИЩИХ ОРГАНІВ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

У статті розглядається проблема корупції в державі та важливість роботи вищих органів фінансового контролю по усуненню цього негативного явища.

Ключові слова: корупція, фінансовий контроль.

В статье рассматривается проблема коррупции в стране и важность работы высших органов финансового контроля для устранения этого негативного явления.

Ключевые слова: коррупция, финансовый контроль.

The article deals with the corruption problem in the state and the importance of financial control agencies which eliminate this negative phenomenon.

Keywords: corruption, financial control.